

FORMENOR

o-ó, però encara ho és més, en català i en mossàrab, la dissimilació o-ó > e-ó. Li escau el nom de menor donades les dimensions d'aquest turó i dels pròxims.

No hi ha cap exemple segur de conservació d'un genitiu en -ORUM en la toponímia dels països catalans (és sabut que era falsa l'etimologia de *Formertor*); en tota la Romània els vestigis del genitiu en -ORUM són molt rars i erudits.

Encara que abunda molt més a Menorca, *tor* (àrab *tūr*) 'turó, altura' (veg. a l'article *Torelló*) no deixa de donar-se en la toponímia mallorquina (illa del Toro, a la costa de Calvià, 31, i-10). Però tenint en compte l'abundància de *torm* 'penyal' (que documentam en aquest article) en la toponímia balear, també podríem suposar que fou usat ja pels moros mallorquins, i que aquests donarien al nostre turó el nom de *Torm en-núr* 'penyal de la llum, de l'almenara'. En definitiva és l'explicació més convincent.

TERNELLES (Pollença, Mall. 2, d-1)

Nom d'una vall, una antiga alqueria, un puig (Puig Gros de Ternelles), un hort, un coll, un estret i una font.

Partint de la suposició que no solament el lloc sinó també el nom són anteriors a la Conquesta, hem de creure que ens vengui per via mossàrab o bé de l'àrab. L'aspecte romànic és vague i pot molt bé ésser enganyós. La cosa més destacada de *Ternelles* és la seva important font, que ja era notable en època romana pel fet que en aquesta font començava l'aqüeducte (identificable encara a molts de trams) que proveïa d'aigua la ciutat romana de *Pollentia*. Però amb el material aràbic no es troba res que es pugui relacionar amb la idea d'aqüeducte, de font, ni, en general, d'aigua. Potser és un nom pre-romà.

Una altra característica notable és la naturalesa reclosa de la vall de *Ternelles* i de l'estret per on passa el camí que hi accedeix. Això ens fa pensar si es podria partir d'un mot hipotètic *INTERNALIS derivat d'INTERNUS: VALLIS INTERNALIS o VIA INTERNALIS, respectivament. Però, tot tenint en compte que el derivat *INTERNALIS és ben hipotètic, ens obligaria a una sèrie de suposicions:

- 1) Que el mot va passar a través de l'àrab.
- 2) Que aquest el va pronunciar *enternälä*.
- 3) Que el català va imitar aquesta pronunciació com *enternelles*.
- 4) Que *en-* va ésser pres per la preposició i eliminat.

Val a dir que les tres primeres quasi s'imposen, donada la premissa, però tot plegat és tan complicat i la premissa geogràfica és tan poc concre-